

M. PANSINI:

U JEDNOJ MALOJ TIHOJ KAFANI
(sinopsis)

Mladić se probija kroz šikaru. Na drugom kraju probija se kroz šikaru djevojka. Na čistići slučajno se, nepoznati, sastaju, upoznaju i prepoznaju. Priroda se oko njih mijenja. Izgubili su osjećaj za vrijeme i prostor. Ne znaju gdje se nalaze, ali znaju da je najvažnije što su skupa. Oko njih je mir i nikoga nema u blizini. Pejzaž je lirski.

Trava, vrbe i potok. Ulaze polagano i svečano u taj mali svijet, kao u obećanu zemlju. Imaju čudan osjećaj organske povezanosti s tim komadom zemlje izoliranim vremenski i prostorno. Prepustili su se osjećanju života. Nadopunjavali su prirodu oko sebe, sa zemljom, vodom i suncem činili su jedinstvo, kozmos. Oni su u sebi nosili formulu života. Postali su svijesni svoje vrijednosti. Bili su ponosni. U isto vrijeme bogovi i djeca. Djeca prirode.

Trče. Smiju se. Gaze po vodi. Otkriju ostatke neke kolibe, znakove ruke čovjeka, nekog para, koji je nekada davno tu živio. Ugledali su i stari gramofon, napola zatrpan i obrašao i razbijenu ploču. Uspiju da sviraju. To je "U jednoj maloj tihoj kafani". Stara je to ploča, koju je ranije i onaj par svirao i uz njenu glazbu živio. Kamera se spušta i otkriva jedno raskopano i obraslo mjesto s ostacima koji govore da je mina na tom mjestu ubila ljubavnike. Ovi ništa ne znaju. Zaljubljeni su, nježni. Tužni su od sreće.

Hodajući, a ne videći, prodju preko zardjale žice odavna postavljene mine. Njoj vjetar ponese rubac i ona se vraća po njega. Na povratku dok je čekaju njegove ispružene ruke zapne za žicu i dodje do eksplozije.

Kad se prašina slegne oni su na zemlji. Mrtvi. Kamera se spušta do groba prošlog para. Čuje se glazba "U jednoj maloj tihoj kafani". Vidi se gramofon i ploča u položaju u kakvom su ga ovi našli kad su došli.

Sreća je kratkotrajna, a nadje se kad se ne traži.

Život i ljubav vezani su sa smrću.

Ljudi stvaraju svoj dom, svoj mirni kutak, a rat dodje i sve uništi. Novi parovi ponavljaju njihova nastojanja, sviraju istu staru ploču iz generacije u generaciju, imaju iste težnje i istu sudbinu.

S L O M I L J E N A F I G U R A

igrani film

ideja i režija: Hrvoje Ježić

scenarij i montaža: Hrvoje Ježić i Milivoj Mlikotin

kamera: Milivoj Mlikotin

interpreti: Lukrecija Jović, Hrvoje Ježić, Puba Malenčić

format 8 mm, crnobijeli (Ferrania, Agfa, Kodachrome preobratni), duljina oko 20 minuta (60 m)
Dubrovnik, 1957.

s a d r ž a j

Odnekud dolazi mladić u jedan mali primorski turistički gradić. Osjeća se specifična atmosfera stare kulture pretvorene u turističku atrakciju; uske ulice, prljava djeca i turisti, sve to djeluje pomalo romantično i privlačno. Lutajući gradom upoznaje slučajno jednu djevojku. Sprijateljuje se, te ugovore sastanak. U međuvremenu on sretno prijatelja, koji je upravo stigao, ali ga brzo ostavlja, jer mu se žuri na ugovoreni sastanak.

Na tom sastanku poklonio joj je malu porculansku figuricu. To se nje ugodno dojmi, te ga u znak zahvalnosti zagrli. No on to shvaća drugačije, pa se njegova simpatija prema njoj pretvara u ljubav. Odlaze zajedno na plažu. Ona zaspi na pijesku, a on se otide kupati. Dolazi njegov prijatelj, ugleda djevojku, koja je njegova zaručnica, te njih dvoje odlaze. Kada se on vrati iz mora, ne nalazi djevojku, te je traži na sve strane. Žalostan odlazi na mjesto gdje su se prije sastali. Prilazi mu neki dječčić i preda mu figuricu - njegov poklon djevojci. To je njezin odgovor, kojim se želi ispričati i reći mu, da njihovo poznanstvo u budućnosti ne bi imalo nikakvog smisla. On žalostan i očajan luta gradom, dok konačno umoran ne zaspi pod jednim spomenikom. Ponovo proživljava časove sprovedene s djevojkom, ali u momentu kada razbije figuru budi se, te razočaran i utučen napušta stari primorski gradić i vraća se odakle je došao.

o s v r t

Približiti se ljudskim osjećajima i izraziti ih na što ekspresivniji način cilj je svake umjetnosti. Ima čitav niz drugih elemenata (idejnost, kulturno-historijski značaj, estetske vrijednosti), ali ovaj prvi zauzima glavno mjesto, jer se samo od pravog doživljaja može stvoriti umjetničko djelo. Time su se vodili autori prilikom snimanja ovog filma, misleći na put i način, a ne na cilj.

Film djeluje pesimistično, ne daje nadu u budućnost. Možda je to odraz današnjeg vremena, u kojemu su ljudi zastrašeni strahotama novog rata. Približiti se tom

čovjeku, svakodnevnom i običnom, njegovim patnjama i radostima, prikazati ih bez patetike i stiliziranja, ali s romantikom i sentimentom koje svaki čovjek nosi u sebi, koje su dio njegove realnosti i poetičnosti ljudske duše, cilj je svake umjetnosti, pa tako i filma, bilo profesionalnog ili amaterskog.